

KERTOMUS

Työväen Arkiston toiminnasta
vuodelta 1947

HELSINKI 1948

KERTOMUS

Työväen Arkiston toiminnasta vuodelta 1947

Työväen Arkistossa on kertomusvuonna ollut entistä vilkkaampaa lainaustoimintaa. Lisääntyneelle opiskelutyölle ovat arkiston kokoelmat olleet suureksi avuksi ja antaneet uusia tutkimusaiheita. Koska asiakirjojen lainausta ei voida suorittaa, on niiden tutkimustyö tapahtunut arkistossa; tutkijakäyntejä onkin kuluneena vuonna suoritettu 1,003. Arkiston kirjakokoelmat ovat olleet entistä ahkeramassa käytössä, koska arkiston yhteiskuntatieteellinen kirjasto on osoittautunut laajemmaksi ja monipuolisemmaksi kuin monen muun yleisen kirjaston vastaavat kokoelmat. Siksi arkiston kirjailainauksen lukumäärä onkin kasvanut huomattavasti entiseen verrattuna, ollen nyt 2,808.

Arkiston luetteloitujen kirjojen määrä oli kuluneen vuoden lopulla 55,451. Sen lisäksi on arkisto saanut lahjoituksena professori Väinö Voionmaan perikunnalta osan hänen kirjastostaan, jota kuitenkin tilahtauden vuoksi ei ole voitu asettaa yleisön käyttöön. Asiakirjakokoelmat ovat lisääntyneet 850 kappaleella. Sanomalehtileikkeitä on kuluneena vuonna merkitty kirjoihin 3,585.

Arkistoon ovat eri yhdistykset ja järjestöt suorittaneet kuusi ryhmäkäyntiä.

Työväen kustannuslaitokset ovat lahjoittaneet vuosipainoksensa sekä lähettäneet vapaakappaleina kustantamansa sanomalehdet. Sen lisäksi eri järjestöt ja yksityiset henkilöt ovat lahjoittaneet asiapapereitaan ja painotuotteita. Tällaisia lahjoituksia ovat tehneet:

Akateeminen Sos.-dem. Yhdistys, Hki; Arbeidernes Bibliotek og Arkiv, Kööpenhamina; Arbetarbladet, Hki; Collin, Anders, Hki; Eteenpäin, Kotka; Helsingin Kaupungin työnvälitystoimisto; Hki; Helsingin Työväen Säästöpankki, Hki; Helsingin Työväen Yhdis-

tyksen Kirjasto, Hki; Oy. Hämeen Kansa, Hämeenlinna; Industrialisti, Duluth, Minnesota; Koy. Kansanvalta, Hki; Kaukinen, Eero, Hki; Oy. Kehitys, Pori; Oy. Kirjapaino Ab, Vaasa; Kooperativa Förbundet, Tukholma; Kuitunen, Taisto; Kulutusosuuskuntien Keskusliitto, Hki; Kymintehtaan Kisa, Kuusankoski; Labour Party, Lontoo; Landsorganisation, Tukholma; Lehmus, Kalle, Hki; Luoma, K. Hki; Mikkelin Työväen Osuuskauppa, Mikkelä; Porin Kirjatyöntekijäin Yhdistys, Pori; Raatikainen, August, Hki; Raittiusyhdistys Koitto, Hki; Romppainen, Leo, Hki; Savon Seudun Osuuskauppa, Mikkelä; Sosialidemokraattinen Puolue, Hki; Sosiaalidemokraattinen Työläisnaisliitto, Hki; Sosialidemokraattinen Työläisnuorisoliitto, Hki; Sosialisti, Turku; Die Stimme der Jugend, Wien; Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto, Hki; Suomen Hotelli- ja Ravintola-henkilökunnan Liitto, Hki; Suomen Kansan Demokraattinen Liitto, Hki; Suomen Kuljetustyöväen Liitto, Hki; Suomen Naisten Rauhan ja Vapauden Liitto, Hki; Suomen Sos.-dem. Raittiusliitto, Hki; Suomen Rauhanliitto, Hki; Suomi-Neuvostoliitto-Seura, r.y. Hki; Koy. Tammi, Hki; Tampereen Työväen Kirjapaino, Tampere; Tiden, Tukholma; Trade Union, Lontoo; Työväen Akatemia, Kainainen; Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö, Turva, Tampere; Työn Voima, Jyväskylä; Työväen Kirjapaino, Hki; Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto, Hki; Työväen Sivistysliitto, Hki; Työväen Urheiluliitto, Hki; Työväen Urheiluliiton Kymnlaakson piiri, Kotka; Vapaa Sana, Hki; Vapaa Sana, Toronto, Kanada; Oy. Vapaus, Mikkelä; Wij Vrouwen, Amsterdam; Väinö Voionmaan perikunta, Hki.

Taloudellisesti arkiston toimintaa ovat tukeneet: Helsingin Kaupunki, Helsingin Työväen Säästöpankki, Jenny ja Antti Wihurin Rahasto, Hki; Kustannusosakeyhtiö Kansanvalta, Hki; Osuustukku-kauppa r.l., Hki; Rautatiekirjakauppa Oy. Hki; Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto, Hki; Sosialidemokraattinen Puolue, Hki; Työväen Sivistysliitto, Hki; Työväen Urheiluliitto, Hki.

Arkiston kansainvälisiä suhteita on kuluneen vuoden aikana pyritty elvyttämään. Yhteys onkin saatu Itävallan Sosialidemokratiseen Puolueeseen sekä ameriikkalaisiin työväen lehtiin Raivaajaan, Industrialistiin ja kanadalaiseen Vapaaseen Sanaan. Arkistonhoitaja Helvi Raatikainen osallistui kesäkuun 17—18 päivinä Amsterdamissa pidettyyn työväen arkistojen kansainväliseen konferenssiin. Ollessaan Cambridge'ssä pidetyillä Labour Partyn järjestämällä kesäkursseilla hän myös sai solmituksi arkiston katkenneet suhteet Labour Party'n ja Fabian Society'n kanssa. Tältä matkalta kertyi Hollannin ja Englannin sodanaikaista ja sodanjälkeistä työväen-

liikettä käsittelevää kirjallisuutta arkiston kokoelmiin. Amsterdamin konferenssiin osallistuivat Hollannin, Saksan, Tanskan, Norjan, Ruotsin ja Suomen työväen arkistot.

Työväen Arkiston Säätiön Hallitukseen ovat kuluneena vuonna kuuluneet: puheenjohtajana taloudenhoitaja Eero Kaukinen, varapuheenjohtajana maisteri Reino H. Oittinen, sekä muina jäseninä kansanedustaja Martta Salmela-Järvinen, toiminnanjohtaja Janne Hakulinen ja sihteeri Aku Sumu. Säätiön hallituksen taloudenhoitajana on ollut neiti Maija Sinisalo ja sihteerinä arkistonhoitaja Helvi Raatikainen. Arkiston henkilökuntaan ovat kuuluneet Eeva Kaukinen, Marjatta Liiro ja Helvi Raatikainen.

Kuluneen vuoden vilkastunut lainaustoiminta ja tutkijakäyntien kasvu ovat tutustuttaneet uuden ja laajemman yleisön arkistoon. Samalla kun arkisto on tullut entistä tunnetummaksi samalla sen kokoelmat ovat antaneet uusia tutkimusaiheita opiskelijoille ja herättäneet mielenkiintoa Suomen työväenliikkeen historiaan ja sen periaatteisiin.

Työväen Arkisto lausuu kunnioittavat kiitoksensa kaikille työväenjärjestöille, laitoksille ja yksityisille henkilöille sekä rahastoille, jotka ovat tukeneet sen toimintaa. Luottaen niiden uskolliseen ystävyyteen arkisto aloittaa 38. toimintavuotensa.

Helsingissä, tammikuun 20. päivänä 1948.

TYÖVÄEN ARKISTON SÄÄTÖN HALLITUS

Eero Kaukinen
puheenjohtaja

Helvi Raatikainen
sihteeri; arkistonhoitaja